

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

د مولانا سعيد افغاني د سولې او تفاهم، نشراتي ارگان

www.said-afghani.org

آزاده، ټولنيزه، علمي، فرهنگي او نشراتي ارگان

Dr.Said Afghani

د مولانا سعيد افغاني : آزاده ، ټولنيزه ، علمي ، فرهنگي او نشراتي ارگان ته بڼه راغلاست !

معراج الدين « شمس »

نشرمجدد: 26 فبروری 2019 م

سی و چهارومین سالگرد وفات مولانا « سعيد افغاني » گرامی یاد !

مولانا داکتر محمد سعيد « سعيد افغاني » عالم مشهور ، شخصیت برجسته دیني ، ملي ، فرهنگي و مبارز راه « صلح و تفاهم ، عدم تشدد و سعادت بشریت » بود ؛ که سی و چهار « 34 » سال قبل ، به روز دوشنبه مورخ « هفت حوت سال 1363 هجري شمسي » مطابق « 26 فبروری 1985 م » به عمر شصت و سه سالگی ، چشم از دنیای باقی بست و به درگاه حق تعالی پیوست .

إنا لله وإنا إليه راجعون

محمد سعید ولد مولوی عبدالمجید ولد ملا سید امیر ولد صالح محمد ولد مولوی آقا محمد ولد شیر محمد ولد لگر ولد پاینده محمد صافی ولد خیر الدین ولد عمر بابا است. که در سال « ۱۳۰۰ هجری شمسی مطابق « ۱۹۲۲ م » در ده خیر آباد ، قریه عمرزئی ولایت لغمان دریک خانواده روحانی چشم به جهان گشود .

محمد سعید دوره ابتدایه را در مدرسهء محل به کسب علوم متداوله عصر خویش از پدر بزرگوارش غازی عبدالمجید « رحمه الله علیه » و دیگر علما و روحانیون مشهور عصر و منطقه از جمله هریک: ملا عبدالوکیل ، مولوی سید محمد ، مولوی عالم ، مولوی عبدالعزیز ، مولوی محمد عالم ، مولوی عبدالرحیم ، مولوی صاحب نوری و دیگران آموخت و افتخار شهرت لقب « ملا محمد سعید » را در منطقه آبانی خویش حاصل کرد .

ملا محمد سعید در سال « ۱۳۲۰ هجری شمسی » بنابر توجه پدرش ، غرض فراگیری علوم دینی در دارالعلوم کابل که یکی از مراکز مشهور دینی وقت در منطقه بود ، شامل شد و با اخذ شهادتنامه درجه عالی و کسب لقب « مولوی » ، از دارالعلوم کابل فارغ التحصیل و بنابر استعداد خارق العاده و نمرات عالی که داشت به حیث استاد « کادر علمی » در آن مدرسه مقرر گردید .

مولوی سعید افغانی در سال (۱۳۲۸ هجری) به حیث مدیر مدرسه دارالعلوم نجم المدارس ولایت ننگرهار که در قریب جوار مرقد مبارک علامه نجم الدین مشهور به « هده صاحب » که یکی از مشهور ترین مدرسه دینی آن وقت در افغانستان بود ، توظیف شد .

او بر علاوه پیشبیرد امور مدرسه نجم المدارس به کارهای فرهنگی ، امامت و موعظه ای دینی و کار وسیع وطنی ؛ برای تنویر جامعه پرداخت و همچنان جریده قلمی را بنام « النجم » که بیشتر از نیم قرن قدامت تاریخی دارد ، با شعار « خدمت به مردم و وطن » تأسیس کرد و خود منحیث مدیر مسوول ؛ کار نشراتی آنرا به پیش میبرد و حضرت خان شاگرد صنف دوازدهم آن وقت مدرسه به صفت معاون جریده با استاد سعید افغانی همکاری داشت ، که در مورد پروفیسور عبدالله بختانی « خدمتگار » در کتاب بنام (د سولی او تفاهم د لیاری مبلغ دوکتور سعید افغانی) چنین نوشته است :

مولانا محمد سعید « سعید افغانی » ، لس کاله د نجم المدارس د مدرسی مدیریت کری او د ننگرهار د ادبی شاعرانه وین چاپیریال د هدی په تاریخی کلی کبنی او سیدلی دی ، چیرته چه د هیواد د مشهور عالم مولانا نجم الدین اخونزاده (هدی صاحب) مزار دی .

مولوی سعید افغانی د مدرسی شاگردان لیکوالی ، شعر او ادب ته هم تشویقول او هغوی روزل . د ده په توجه او پالنه به د ننگرهار د ورځپاڼی او مجلسی پانی د نجم المدارس د شاگردانو او استادانو په مقالو او شعرونو ډکیدلی . په دغه وخت کبنی مولوی سعید افغانی د (النجم) په نامه ، د مدرسی لپاره ، په پښتو ژبه ، یوه اوه نیزه قلمی جریده هم چلوله چه مسولیت یی د ده په غاړه و .

د دی جریدی لومړی گڼه د (۱۳۳۷ هجری شمسی) کال د میزان په ۳۰ مه خپره شوی ده . دا گڼه او ځینی نوری گڼی یی هم دا اوس زمونږ په لاس کبنی دی او د قلمی جریدو ډیره بڼه بیلگه ده .

استاد سعید افغانی زمانیکه به شهر کابل تبدیل شد ، در آنجا نیز برای تنویر اذهان ملت و خاصا جوانان کشور در پهلوی کارهای فرهنگی ، تنویری و خطابت ؛ جریده قلمی تحت نام « اخلاق » را در لیسه عالی حبیبه شهر کابل تأسیس و به دست نشر سپرد که محترم خلیل « زمر » خاطرات شان را تحت عنوان « یک معلم و یک رهنمائی خوب » چنین نوشته است :

(دقیق بیاد دارم که سال « ۱۳۴۱ هجری شمسی » بود و من در صنف دهم لیسه حبیبیه درس میخواندم. مردی بلند قامت، با وقار و سنگین که دارای لباس منظم و پاک و تمیز بود، یکجا با محترم محمد یعقوب سر معلم مکتب وارد صنف گردید و یعقوب خان موصوف را اینطور معرفی نمود :

او محمد سعید افغانی نام دارد و پس از این بشما مضمون تفسیر را تدریس خواهند نمود، پس از این معرفی مختصر استاد سعید افغانی به تدریس آغاز نمود. او با سایر معلمین علوم دینی که تا آن دوران من دیده بودم تفاوت کلی داشت، موصوف شمرده و حساب شده حرف میزد، با حوصله و با تمکین بود و در طول دو سالیکه او معلم بود یکروز هم حالت عصبانیت و بی موازنگی را از او ندیدیم. استاد سعید افغانی یک معلم مهربان بود و به همه گونه سوالات شاگردان پاسخ میگفت و این حرفهای استاد تا کنون در گوشم طنین انداز است: دین اسلام، دین اخوت و دین برادریست؛ عفو و گذشت بر انتقام و خشونت در آن برتری دارد و..) .

سعید افغانی در سال « ۱۳۴۲ » هجری شمسی مطابق « ۱۹۶۴ » میلادی غرض تحصیلات عالی به پوهنتون « الازهر » مصر اعزام گردید و در آنجا بر علاوه تحصیلات عالی، به امور فرهنگی نیز مصروف شد و بحیث مسوول امور نشراتی « بخش افغانستان » در رادیو قاهره به معرفی کلتور مردم افغانستان و روابط تاریخی دو ملت « افغان و مصر » با نوشتن و نشر مضامین و مقالات مختلف پرداخت و بعداً به پاس خدمات شایسته شان در این عرصه به صفت امرشعبه نطقان بخش پشتو « کبیرالموذ عین » در رادیو قاهره توظیف شد.

سعید افغانی بر علاوه اینکه در آموزش علوم ذکاوت خاصی داشت؛ شخصیتی « مهربان، دلیری و شجاع » توأم با عواطف و احساسات بشری، خیر خواه، مردم دوست، صلح و امنیت پسند، طرفدار سرسخت در مقاومت و دفاع از عقاید حقه اسلامی واقعی بود، که بنابر این صفاتش در شب حمله نظامی بالای کشور مصر ۱۹۶۷ میلادی، با قبول تمام خطرات حیاتی؛ به رادیو قاهره رفت و بر علاوه نشرات پشتو، نشرات عربی رادیو قاهره را با « فصاحت زبان، خلاقیت ژورنالیستی و توضیحات عالمانه » فعال نگهداشت و از آن طریق مردم و قوای مسلح را به نفع مردم مصر، جهان اسلام و دولت فقید جمال عبدالناصر رئیس جمهور وقت جمهوری عربی مصر به اتحاد، متانت و پایداری دعوت کرد که به پاس این شجاعت تاریخی شان از جانب فقید جمال عبدالناصر رئیس جمهور مصر رسماً به حضور پذیرفته شده و مورد تمجید و ستایش شان قرار گرفت.

رئیس جمهور مصر، با حضور داشت وزیر ارشاد و فرهنگ از شجاعت و دلیری سعید افغانی قدردانی کرده و چنین گفت: (این ابتکار شجاعانه شما کارنامه های علامه سید جمال الدین افغانی را در خاطرات مردم مصر دوباره تازه ساخت، فلهدا؛ دولت مصر از شما علامه دوم و از مردم افغانستان قلباً ابراز سپاس مینماید.)

سعید افغانی در مقابل از حسن نظر و اخلاص جلالتماب فقید جمال عبد الناصر سپاس و تشکر کرده و بر روابط تاریخی بین مردمان دو کشور تاکید نمود و همچنان جمال عبد الناصر به وزیر ارشاد و فرهنگ اسلامی هدایت داد تا به پاس خدمات سعید افغانی و تحکیم هر چه بیشتر روابط مردم « مصر و افغانستان » ؛ دو جلد کتاب شان را بنام های : « شیخ الاسلام عبدالله الانصاری الهروی و نابغة الشرق السيد جمالالدين الافغانى » چاپ نماید .

دانشمند محترم فضل الرحمن « فاضل » سفیر افغانی در کشور مصر « قاهره » ؛ در مقدمه کتاب بنام « د شرق نابغه سيد جمال الدين « افغانی » چنین نوشته است:

(لکه چې پوهیرو د شلمې پیړۍ په دویمه نیمايي کېني ، افغانستان د ازهر پوهنتون ته محصلين د زدکړو لپاره ليرول پيل کړل ، که په دقیقه توگه د هغو محصلينو ترمنځ بررسي ترسره شي ، د همغه محصلينو په ډله کېني د دکتور محمد سعید افغانی نوم په سر کېني راځي ، چې د زدکړی په وخت کېني پدې هیواد کېني په عربي ژبه د ده لیکنی هم چاپ شوی .

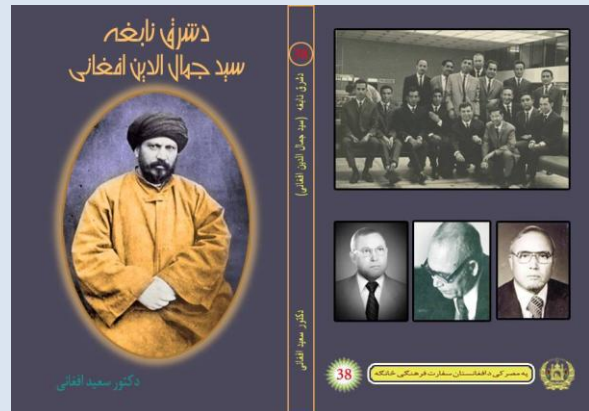
د ليرول شوي محصلينو ترمنځ ځيني نوموړو هم شتون درلود چې وروسته د افغانستان په سياسي او علمي ډگرونو کېني بڼه و ځلیدل چې: پوهاند غلام محمد « نیازي » ، استاد برهان الدين « رباني » ، استاد عبد الرب رسول « سیاف » ، حضرت صبغت الله « المجددي » ، پوهاند عبدالسلام « عظیمي » ، پوهاند وفي الله « سمیعی » ، محمد موسی « شفیق » ، محمد صدیق « سیلانی » ، عبدالقیوم « رهبر » ، سیف الرحمن « سایف » ، عنایت الله « رشید » ، پوهاند محمد کبیر ، پوهاند غلام صفدر « پنجشیري » ، جوهر « صدیقي » ، پوهاند نعمت الله « شهرانی » ، ډاکتر سیدجان « بیان » ، محمد گلاب « بشار » ، پوهاند عبدالعزیز ، پوهاند غلام محی الدین « دریز » او په لسگونو نور چې د خپلي دورې لایق محصلين و . د دی ځلیدلی کسانو په جمله کېني راځي ، مگر د خپلي تحصیلي دورې په موده کېني چې په مصر کېني اوسیدل د عربي او مصري مخاطبانو ترمنځ یې د خپلو آثار و او تالیفاتو نشر کولو ته پاملرنه ونه کړه .

څیرنی څرگندوي چې یوازي دکتور سید محمد موسی توانا خپله د دوکتورا رساله یا تیزس په ۱۹۷۱ م کال کېني د « الإجتهد ومدی حاجتنا اليوم في العصر الحاضر » تر عنوان لاندی او همدارنگه دکتور عنایت الله ابلاغ خپله رساله د « امام أبوحنيفة المتكلم » تر عنوان لاندی په قاهره کې د زدکړی پای ته رسولو وروسته چاپ کړی ، دوه کتابونه چې په عربي نړی کېني خاص شهرت لري او آن تر دی چې د ۱۹۷۱ م کال څخه راپدیخوا چې چا د اجتهاد په هکله کتاب لیکلی هر ورومرو د پوهاند دکتور سید محمد موسی توانا اثر یې د عمده مرجع او سرچیني څخه شمیرل کیږي .

ولي دکتور محمد « سعید افغانی » له دوي نه د مخه خپل مهم کتابونه لکه نابغة الشرق (په ۱۹۶۷ م) کال کېني او همدارنگه شیخ الإسلام عبد الله الأنصاری الهروي ، مبادنه وآراؤه الكلامية والروحية (په کال ۱۹۶۸ م) کېني په قاهره کېني چاپ کړل ، چې پدې لړ کېني د نورو څخه مخکین دي .

که څه هم د شلمې پيړۍ په وروستيو او د يوويشتمې پيړۍ په لومړيو کښې خدای بخښلي دکتور محمد امان «صافي» خپل څو اثار په قاهره کښې چاپ ته ورسول، ولي د ده کتور کتابونه د هغه دوري وروسته چاپ شول چې په مصر کښې هستوگنه غوره کړه او د عربي هيوادونو په پوهنتونونو کښې د استاد په توگه وظيفه ترسره کوله، مگر د دکتور سعيد افغاني ښوالی پدی کښې و چې د تحصيل په دوره کښې يې خپل کتابونه چاپ کړل او د زدکړو پای ته رسولو وروسته ، افغانستان ته ولاړ .

د يادوني وړ ده چې هغه کسان چې مصر ته د زدکړو لپاره راتلل لکه :
 استاد برهان الدين «رباني» او داسی نور، دوی په هيواد دننه د مجلو او ورځپاڼو سره د ليکنو او د همکارۍ تجربه درلوده ولي ؛ د دوي ترمنځ يوازيني کس سعيد افغاني و چې قاهرې ته د تک څخه مخکې د نجم المدارس مدیریت په غاړه درلود او په هغه مدرسه کښې د «النجم» په نوم جريده په ۱۳۳۷ هجري لمريز کال کښې د زدکړونکو د پوهې له پاره تاسيس کړه، همدارنگه يې د «اخلاق» په نوم نشریه هم د حبيبي په لیسې کښې د تدریس په وخت کښې د اساس ډبره ايښې وه تر څو زدکړونکي ليکنی او شاعری ته تشويق کړي.)

در عکس : محصلين افغاني پوهنتون الازهر جمهوری عربی مصر مورخ (روز شنبه 17 سپتمبر سال 1966 در ترمينل ميدان هوایی قاهره

قطار ايستاده ؛ از راست به چپ : استاد شهيد برهان الدين «رباني» ، استاد جوهر «صديقي» ، استاد حبيب الرحمن «جدير» ، مرحوم دکتور محمد سعيد «سعيد افغاني» ، استاد مرحوم وفي الله «سميعی» ، استاد حبيب الله «غالب» و داکتر سيد جان «بيان» .

قطار نشسته ؛ از چپ به راست : استاد عبد الحكيم خان، استاد نعمت الله «شهرانی» ، استاد محمد اکبر «ضیایی»، استاد عبد الرشيد «ملاخيل» ، استاد مرحوم محمد صديق «سيلانی» ، استاد داکتر احمد «خطیبی» ، استاد ياقوت، استاد محمد حبيب «سراج» و استاد عبد الجبلی «يوسفی»

زمانیکه دوکتور محمد سعيد «سعيد افغاني» در سال «1347 هجري شمسي» به وطن عودت کرد ، ابتدا به صفت استاد در دارالمعلمين روبن کابل و متعاقباً به صفت استاد در انستيتوت پولی تخنيک کابل موظف شد.

او به شخصیت انسان حرمت میگذاشت ، با همه با حوصله و فراخدلی برخورد میکرد ، اهل منطق و استدلال بود ، به محراب فضيلت و علم احترام بی شایبه داشت و در اوج جاه و جلال به تواضع زیست و منحيث فرزند صالح وطن و بمثابه محقق پرتلاش و حقيقت جو ، بعد از غور و بررسی همه جانبه اوضاع سیاسی و اجتماعي وطن بخاطر ايجاد یک «جبهه متحد ملی» شعار زیرا :

« دین هر عالم ، هر شخصیت مذهبی ، هر وطنپرست و هر انسان صادق آنست که تمام قدرت ، استعداد و دانش خود را وقف مبارزه بخاطر آزادی ملی و اجتماعی ، بخاطر صلح و امنیت بشریت نماید . »

مطرح کرد و جهت تحقق آن به مبارزه صنفی همچنان در جمع جنبشهای دموکراتیک استادان پوهنتون کابل و محصلان (۱۹۷۲م مطابق ۱۳۵۱ هجری شمسی) پرداخت و به همکاری هر یک: استاد فضل الربی « پژواک » ، دوکتور محمد احسان « روستامل » ، پوهاند علی محمد « زهما » و عده یی دیگری از استادان ، طرح هسته گذاری اتحادیه استادان افغانستان را تکمیل نموده و در اولین جلسه مؤسسان افتخاران را در یافت تا به نمایندگی از انستیتوت پولی تخنیک کابل به عضویت رهبری شورای مرکزی و متعاقباً به صفت معاون شورای مرکزی آن اتحادیه انتخاب گردد.

در مورد محترم استاد سرفراز « مومند » چنین نوشته است :

(جلسی روانی وی ، تضادونه عمیق کیدل او بالاخره یوه جلسه دومره هیجانی شوه چی نژدی وه چی د استادانو اتحادیه چی د استادانو د صنفی گتو یوا خنی ربنتنی مدافع وه جوړه نشی او غونډه رنگه شی او دغه کلاس حق او دیموکراتیک غوښتنه په خای پاتی شی .
درست په دغه لحظه کی استاد سعید افغانی چی د پولیتخنیک د بی طرفه استادانو څخه و او د پوهنتون اکثره استادانو کی د ټاکلی احترام څخه پر خورداره و ، یوه ثابته بیانه ایراده کړه ، استادان یی اتحاد او اتفاق ته را وبلل ، صنفی هدفونه او سیاسی هدفونه یی لنډ توضیح کړل ، هیله یی وکړه چی صنفی غوښتنی د سیاسی غوښتنو څخه بیلی کړی ، استادان یی په ډیر ارام او متانت سره دغه عظیم مسوولیت ته متوجه کړل چی که دا اتحادیه جوړه نشی نو یوه نه بخبونکی تاریخی اشتباه به مو کړی وی او راتلونکی به په مونږ لعنت وایی ..)

همچنان محترم مرحوم محقق م . ح . باریق « شفعی » در خاطرات شان را بنام « خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود » چنین نوشته آند :

(دکتور سعید افغانی می کوشید اتحادیه را از سوانب لغزش به « چپ » و « راست » به دور نگهدارد ، که الحق در آن گیرودار کار آسانی نبود ، مع هذا ؛ اتحادیه در مسایل سیاسی به صورت محسوسی از مرکز به طرف « چپ » اتخاذ موضوع میکرد و این یکی از عواملی محبوبیت بیشتر استاد سعید افغانی در نهضت ملی و دموکراتیک کشور بود ، در عین حال او میکوشید با استفاده از این تجربه در زمینه و سיעتری ، این اشتراک مساعی در بین نیروهای سیاسی دارای تمایلات گوناگون را ، با تجربه به نقاط مشترک در اهداف عمومی شان ، به اشتراک در یک جبهه متحد دموکراتیک و ملی در معرض آزمایش قرار دهد ، ولی اتحاد ملی به زمینه و یا زمینه های عینی مبارزات متحد ملی ضرورت داشت و...)

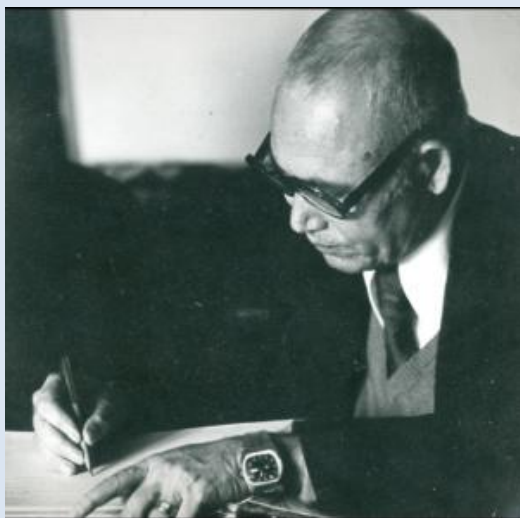
همچنان محترم داکتر سید خلیل الله « هاشمیان » در مضمون تحت عنوان « شناخت من از مرحوم پوهاند دکتور سعید افغانی » چنین نوشته است :

(صحبتها و دیدارهای بعدی من با پوهاند داکتر سعید افغانی پیرامون اتحادیه استادان پوهنتون بود که اکثر اوقات مرحوم پوهاند فضل ربی « پژواک » نیر حاضر میبود . درین صحبتها ما با هم بسیار نزدیک شدیم زیرا نظرات مشابه داشتیم .

پوهاند سعید افغانی یک شخصیت اکادمیک بود و در آنزمان که جنگهای ایدیالوژیکی یگانه کانون علوم افغانستان- پوهنتون را تهدید بسقوط میکرد ، سعید افغانی برای نجات این موسسه خدمات قابل قدر انجام داده است .

پوهاند سعید افغانی از حمایت اسلام‌گرایان برخوردار بود، ولی؛ با منطق قوی که داشت کمونست‌ها و چپ‌گرایان راه‌میشه قناعت میداد و زمینه تفاهم را با آنها میسر می‌ساخت که در اثر همین نوع میانجیگریها اتحادیه استادان پوهنتون ساخته شد.

استاد سعید افغانی قلم توانا داشت؛ او با نوشتن بیشتر از «سی و هفت» جلد کتب و بیشتر از «یک‌هزار عنوان مقاله و مضمون» به زبانهای «پشتو، دری و عربی» البته چه در بخش فلسفه؛ چه هم در دنیای تصوف و چه هم در عالم اجتماعیات نوشته و همچنان جایزه بین‌المللی هزارمین سال تولد ابوعلی سینا نابغه شرق، را که شامل «مدال طلایی و پول نقدی» است، مفتخر شده‌اند.

ضمناً باید خاطر نشان ساخت که در مورد فعالیت فرهنگی استاد سعید افغانی، محترم پروفسور عبدالله بختانی «خدمتگار» چنین نوشته است:

(دوکتور مولوی سعید افغانی، دخپلی لیکوالی په څلو پښت کلنه دوره کښی، په پښتو، دری او عربي ژبو گڼ شمیر مقالې لیکي دی، پخپله ده، دخپلو کتابو شمیر «وه دیرش» او مقالو شمیر له «یونیم زورونه» زیات تخمین کړی دی. هغه یو ملي، مترقي، مذهبي شخصیت و چه تل دخلکو او اولس د ضرورت غوښتنو د ملاتړ په لیکو کښی دریدلي دی.

په زلمیتوب کښی یی د وینښ زلمیانو له هدفونو څخه روحیه اخستی او دهغو ننگه یی کړی ده. په سفر کښی یی دخپل هیواد تاریخي او فرهنگي ویاړنی نورو اولسونو ته معرفي کړی دی. د ژوندانه د پوځوالي په عمر یی د هیواد دخلکو د ملي دموکراتیک غور زنگ ملاتړ کړی دی او د دین د حقیقتونو د څرگندولو په ذریعه یی هغه ارتجاعي دسیسي افشاء او شنډی کړی چه زمونږ د خلکو، وطن او نهضت په ضد وی.

د ژوند د پای په کلونو کښی یی د سراسری سولې او امنیت او ملي روغي جوړي د تامین لپاره یی هڅه کوله، په هیواد او نړی کښی یی سوله او تفاهم غوښت او کاريی ورته کاوه ...)

همچنان محترم انجینر محمد رحیم «یوسفی» در خاطرات خویش چنین نوشته است:

«د کابل په دولتي مطبعه کې د ده وروستی کتاب د چاپ لاندې و «۲۷» کاله تیر شوی، ما د دغه کتاب عنوان هیر کړې دي. یو دوه ورځې وروسته ډاکتر صاحب تېلفون وکړ تر څو د کتاب پروف د خانه سره د تصحیح لپاره دغه روغتون ته یوسم او هغه دواړه تصحیح کړو.

زه د څلورسوه بسترايز روغتون دريم منزل ته وختم د وخت څلورسوه بسترايز روغتون چهارايز قوماندان داکتر ولايت حبيبي چې زما په گومان د قلب يا د زړه د ناروغي متخصص به و د ده په دروازه کې ولاړو و دروغبرنه وروسته ئې راته وويل :

ډير تک او راتگ مه کوي، د اسرې د مرگ مريض دي شايد ډير وخت به پکې هم نه وي !!
ما ورته کړل چې : پوښتنه خو لاڅه چې ما د هغه د نوي کتاب پروف ورته راوړې تر څو هغه تصحيح کړو. داکتر حبيبي زما په خبره و خندل او راڅخه ولاړ خو دومره ئې وويل چې : که دا سړې نه مرکيږي، خوبيا هم ځان وژني !

زه د داکتر سعيد افغانی د بستر کوتي ته داخل شوم ، دهغه په سيني پوري مزې ترلې او ماشين چالان وؤ چې ما ورسره دهغه د نوي کتاب پروف ولوستل او ترې را رخصت شوم .
زه لا دفتر ته نه وم رسيدلې چې حضرت عزرائيل «ع» د ده روح قبض او د دې فاني دنيا څخه ئې د « ۶۳ » کلونو په عمر رحلت کړې و .

دريغا ؛ مولانا سعيد افغانی که به تاريخ « اول حوت 1363 هجري » مريض شده بود ؛ به بتاريخ « هفت حوت 1363 هجري شمسی » مطابق « 26 فبروری سال 1985 میلادی » ساعت دو بعد از ظهر، روز دوشنبه به عمر شصت و سه « 63 » سالگی ضربان قلب مهربانش در حالیکه کتاب جدیدش را اصلاح میکرد، از حرکت باز ماند و در شفاخانه اکادمی علوم طبی ، داعی اجل را لبیک گفت و بعالم جاودانی شتافت.

جنازه استاد سعيد افغانی بتاريخ « 27 فبروری 1985 » با مراسم خاص از مکروریون سوم ، شهر کابل توام با اشتراک صدها تن « علما ، روحانیون ، دانشمندان ، بزرگان حکومت ، مخلصین ، شاگردان ، دوستان و اقارب » شان برداشته شد ، بعد از اداء نماز جنازه در مسجد جامع پل خشتی شهرکابل ، مطابق وصیت شان در جوار مرقد حضرت تمیم الانصار « رح » در شهدای صالحین به خاک سپرده شد .

« انا لله و انا اليه را جعون »

قابل یاددهانی است که برسنگ مزار استاد سعيد افغانی شعری از محترم سر محقق عبدالله بختانی « خدمتگار » حک شده ، که در کتاب بنام « ویرنی » صفحه « ۲۸ » خویش از آن چنین یادآوری فرموده اند :

دوکتور مولوی محمد سعید « سعید افغاني » مشهور ستر دیني عالم ، معلم ، د پښتو ، دري او عربي ژبو لیکوال او مولف او اجتماعي شخصیت ، زما ډیر نژدی او صمیمي دوست و .
د تاریخ دغه قطعه یې ما لیکي ده او د دوکتور سعید افغاني د شناختی د مرمر په ډبره کنیدل شوی ده:

دوکتور سعید افغاني

په لوستلو ، لولو او لیکلو
دپوهنی د دیوی لاندی کارونه
فضیلت او شرافته سره تیر شول
په (دوکتور سعید افغاني) دري شپيته کلونه

« دوکتور سعید افغاني » د ابجد په حساب « ۱۹۲۲ » کیږی ، چه دا د هغه د زیږدنی میلادي کال دی . هغه « دري شپيته کلونه » ژوند تیر کړي دي چه د اسلام د پیغمبر حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم د ژوندانه له کلونو سره برابر دی . چه پر « ۱۹۲۲ » باندی « ۶۳ » واچوو بیا نو « ۱۹۸۵ » تري جوړیږي او دایې د وفات میلادي کال دی .

الهی ! به فضل و مرحمت خویش مولانا سعید افغاني ؛ این مبارز راه « صلح و تفاهم ، عدم تشدد و سعادت بشریت » را مغفرت فرما ، روحش را شاد و بهشت فردوس را نصیبش بگردان .

امین یا رب العالمین
معراج الدین « شمس »
فبروری ۲۰۱۷ - کابل

ماخذ و منابع :

- د سولی او تفاهم د لیاری مبلغ دوکتور مولوی محمد سعید افغاني : محترم سر محقق عبدالله خدمتگار بختانی
- ویرنی : نوشته محترم سر محقق عبدالله خدمتگار « بختانی »
- اندرزه های دري : نوشته محترم شادروان مولانا سعید افغاني
- تذکر مختصر در باره شخصیت الحاج دوکتور سعید افغاني : محترم مرحوم مولوی محمد هاشم « کامه وال »
- د شرق نابغه سید جمال الدین « افغاني » : مقدمه کتاب از محترم فضل الرحمن « فاضل » .
- خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود : محترم مرحوم محقق م . ح . باری « شفعی »
- اتحادیه استادان پوهنتون کابل : محترم استاد سرفراز « مومند »
- شناخت من از مرحوم پوهاند دوکتور سعید افغاني : محترم داکتر سید خلیل الله « هاشمیان »
- مبارز راه صلح و تفاهم : ارگان نشراتی د حق لاره .
- سوله او تفاهم د سعید افغاني له نظره : محترم انجینر محمد رحیم « یوسفی »
- یک معلم و یک رهنمای خوب : محترم خلیل « زمر »
- استاد افغاني د علم او فرهنگ دلاری یو تلپاتی نوم : شماره ۴۸ مورخ ۱۳۶۹ روزنامه پیام .
- مرحوم استاد سعید افغاني : شماره ۳۱ مورخ ۱۳۶۹ جریده الاسلام .
- زما ژوند : نوشته محترم شادروان استاد سعید افغاني

www.said-afghani.org - بازگشت به صفحه اصلی